

POLSKA

NIEMCY

EUROPA

ROLA NIEMIEC W ŚWIECIE

Reorientacja polityki zagranicznej RFN?
Przywódcza rola Niemiec w Europie
i świecie

Rola kultury w polityce zagranicznej RFN

Bezpieczeństwo energetyczne Niemiec

Ochrona środowiska w polityce
zagranicznej RFN

Pozycja RFN i Polski w zakresie B + R

Niemiecka debata nad przyszłością
integracji europejskiej

Poglądy Wilhelma von Humboldta

Ustawa o ochronie krwi niemieckiej
i niemieckiej czci

Polska recepcja niemieckiej myśli
pedagogicznej

Wartości i interesy w polityce Niemiec

Fala radykalizmu politycznego
w Niemczech

Olimpijskie medale sportowców niemieckich

„Prosto z mostu” wobec problematyki
żydowskiej

Polemiki i dyskusje

Oceny i omówienia

2013

2

(347)

Instytut Zachodni PL ISSN 0033-2437

*Czasopismo
Instytutu
Zachodniego
w Poznaniu*

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

Instytut Zachodni

PRZEGLĄD ZACHODNI

KWARTALNIK

SPIS TREŚCI

ROLA NIEMIEC W ŚWIECIE

ARTYKUŁY

<i>Tomasz Budnikowski, Marta Götz, Krzysztof Malinowski, Ilona Romiszewska, Reorientacja polityki zagranicznej RFN? Fragmenty ekspertyzy</i>	3
<i>Krzysztof Malinowski, Przywódca rola Niemiec w Europie i świecie w niemieckim dyskursie naukowym</i>	27
<i>Aleksander Gowin, Rola kultury w polityce zagranicznej RFN</i>	53
<i>Beata Molo, Problem zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Niemiec w kontekście stopniowej rezygnacji z użytkowania elektrowni jądrowych</i>	69
<i>Helena Wyligala, Ochrona środowiska w polityce zagranicznej RFN</i>	91
<i>Piotr Kalka, Pozycja RFN i Polski w zakresie prac badawczych i rozwojowych na początku XXI wieku</i>	117
<i>Malwina Książniakiewicz, Niemiecka debata nad przyszłością integracji europejskiej (po traktacie z Maastricht)</i>	131
*	
<i>Wiesław Malecki, Wilhelm von Humboldt. Między antysemityzmem a judeofobią</i>	155
<i>Piotr Tomczyk, Ustawa o ochronie krwi niemieckiej i niemieckiej czci – geneza i orzecznictwo</i>	177
<i>Jan Wnęk, Polska recepcja niemieckiej myśli pedagogicznej w pierwszej połowie XIX wieku</i>	191

MATERIAŁY

<i>Barbara Kobzarska-Bar, Wartości i interesy w polityce zagranicznej zjednoczonych Niemiec</i>	205
<i>Izabela Janicka, Fala radykalizmu politycznego w Niemczech</i>	219
<i>Marek Andrzejewski, Sport a polityka. Olimpijskie medale sportowców niemieckich (1896-2012)</i>	233
<i>Olaf Bergmann, „Prosto z mostu” wobec problematyki żydowskiej w Trzeciej Rzeszy</i>	248

POLEMIKI I DYSKUSJE

<i>Anna Kochanowska-Nieborak, Obraz Francji i Polski w niemieckojęzycznych relacjach z podróży</i>	269
--	-----

OCENY I OMÓWIENIA

<i>Tomasz Budnikowski (red.), Gospodarka niemiecka 20 lat po zjednoczeniu; Piotr Kalka (red.), Stosunki gospodarcze między Polską a Niemcami 20 lat po zjednoczeniu (omów. Józef Komorowski)</i>	283
<i>Marek Żurek, Unia Europejska w polityce zagranicznej zjednoczonych Niemiec. Determinanty Europapolitik (omów. Malwina Książniakiewicz)</i>	288
<i>Rocznik Katedry Badań Niemcoznawczych Uniwersytetu Łódzkiego „Niemcy – Austria – Szwajcaria” (omów. Natalia Jackowska)</i>	291
<i>Agnieszka Łuczak, Utracone decorum. Grabież dóbr kultury z majątków ziemiaństwa polskiego w Wielkopolsce w czasie okupacji niemieckiej w latach 1939-1945 (omów. Bogumił Rudawski)</i>	294
<i>Michał Stefański, Die 68er-Generation vor Gericht. Untersuchungen zu den Konfliktkonstruktionen in den Texten der 85er-Generation (omów. Leszek Żyliński)</i>	297
<i>Thomas Urban, Czarny orzeł biały orzeł. Piłkarze w trybach polityki (omów. Marek Andrzejewski)</i>	300
<i>Sprache und Fußball im Blickpunkt linguistischer Forschung (omów. Roman Dziergwa)</i>	302

Z KRONIKI NAUKOWEJ

<i>Izabela Bielka, Europa i Unia Europejska wobec kryzysu. Diagnozy, rozwiązania i scenariusze na przyszłość</i>	307
--	-----

<i>Natalia Jackowska, „Rok 1989 i lata następne” Tadeusz Mazowiecki o polityce i pomysłach</i>	311
--	-----

RADA REDAKCYJNA

Członkowie krajowi: Włodzimierz Anioł, Jan Barcz, Marian Golka, Jerzy Kałużny, Marcei Kosman, Michał Nowosielski (przewodniczący), Aleksander Posem-Zieliński, Jerzy Strzelczyk, Anna Wolff-Powęska

Członkowie zagraniczni: Klaus Bachmann, Stefan Garsztecki, Hans Henning Hahn, Jonathan Huener, Henryka Ilgiewicz, Rudolf Jaworski, Kai Olaf Lang, Guglielmo Meardi, Jaroslav Panek, Klaus Ziemer, Katarzyna Żukowska-Gagelmann

REDAKTORZY TEMATYCZNI:

Przemysław Hauser, Jerzy Kozeński, Tomasz Schramm – historia, Andrzej Kwilecki – socjologia, Hubert Orłowski – nauki o kulturze, Tomasz Rynarzewski – ekonomia

Piotr Jabkowski – redaktor statystyczny
Anna Murawska – redaktor językowy (język polski)
Eberhard Schulz – redaktor językowy (język niemiecki)
Jonathan Chumas – redaktor językowy (język angielski)

RECENZENCI ZEWNĘTRZNI:

Dieter Bingen, Michał Chmara, Bożena Górczyńska-Przybyłowicz, Bernadette Jonda, Albert Kotowski, Matthias Kneip, Peter Oliver Loew, Hienadź Sahanowicz, Janusz Sawczuk, Janusz J. Węc

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny: Hanka Dmochowska
Członkowie: Piotr Kalka, Bogdan Koszel, Stanisław Lisiecki
Sekretarz redakcji: Romualda Zwierzycka

Tłumaczenia w języku angielskim: Małgorzata Wiertelwska

Publikacja dofinansowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
oraz Stowarzyszenie Instytut Zachodni

Adres redakcji: Instytut Zachodni, 61-854 Poznań, ul. Mostowa 27

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo skracania
i adiustacji tekstów

Wszystkie teksty są indeksowane na stronach internetowych: www.ceeol.com i www.ebscohost.com,
a streszczenia w języku angielskim: www.cejsh.icm.edu.pl

Czasopismo jest recenzowane

Procedura recenzowania oraz informacja dla autorów są dostępne na stronie internetowej.
Redakcja wdrożyła procedurę przeciwdziałania praktykom *ghostwriting* i *guest authorship*
Wersja papierowa pisma jest wersją pierwotną (referencyjną).

WYDAWCA: INSTYTUT ZACHODNI, INSTYTUT NAUKOWO-BADAWCZY
61-854 POZNAŃ, UL. MOSTOWA 27

tel. (061) 852 28 54; fax (061) 852 49 05; e-mail: wydawnictwo@iz.poznan.pl; www.iz.poznan.pl
www.pz.iz.poznan.pl

WYDAWNICTWO I DRUKARNIA UNI-DRUK s.j.
62-030 Luboń, ul. Przemysłowa 13, tel. (0-61) 899 49 49 do 52

INHALT

DEUTSCHLANDS RÖLLE IN DER WELT

- Tomasz Budnikowski, Marta Götz, Krzysztof Malinowski, Ilona Romiszewska*, Eine Reorientierung der Außenpolitik der BRD? Fragmente einer Expertise
- Krzysztof Malinowski*, Die Führungsrolle Deutschlands in Europa und in der Welt im deutschen wissenschaftlichen Diskurs
- Aleksander Gowin*, Die Rolle der Kultur in der deutschen Außenpolitik
- Beata Molo*, Das Problem der Sicherung der deutschen Energieversorgung angesichts des schrittweisen Verzichts auf die Nutzung der Kernenergie
- Helena Wyligala*, Der Umweltschutz in der Außenpolitik der BRD
- Piotr Kalka*, Die Positionen der BRD und Polens auf dem Gebiet der Forschungs- und Entwicklungspolitik zu Beginn des 21. Jhd.
- Malwina Książniakiewicz*, Die deutsche Diskussion über die Zukunft der europäischen Integration (nach dem Traktat von Maastricht)
- Wiesław Malecki*, Wilhelm von Humboldt. Zwischen Antisemitismus und Judäophobie
- Piotr Tomczyk*, Das Gesetz zum Schutzes des deutschen Blutes und der deutschen Ehre – seine Genese und die Praktizierung
- Jan Wnęk*, Die polnische Rezeption des deutschen pädagogischen Denkens in der ersten Hälfte des 19. Jhd.
- Barbara Kobzarska-Bar*, Werte und Interessen in der Außenpolitik des wiedervereinigten Deutschland
- Izabela Janicka*, Eine Welle des politischen Radikalismus in Deutschland
- Marek Andrzejewski*, Sport und Politik. Die Olympia-Medaillen der deutschen Sportler (1896-2012)
- Olaf Bergmann*, „Prosto z mostu” zum Judenproblem im Dritten Reich
- Kommentare und Diskussionsbeiträge
- Buchbesprechungen

CONTENTS

THE ROLE OF GERMANY IN THE WORLD

- Tomasz Budnikowski, Marta Götz, Krzysztof Malinowski, Ilona Romiszewska*, Reorientation of the FRG's Foreign Policy? Excerpts from Expert Analyses
- Krzysztof Malinowski*, The Leadership Role of Germany in Europe and the World from the Perspective of German Scholarly Discourse
- Aleksander Gowin*, The Role of Culture in the Foreign Policy of the FRG
- Beata Molo*, The Problem of Ensuring Germany's Energy Security in the Context of Gradual Resignation from the Exploitation of Nuclear Power Plants
- Helena Wyligala*, Environment Protection in the Foreign Policy of the FRG
- Piotr Kalka*, Position of German and Polish Research and Development Works at the Beginning of the 21st Century
- Malwina Książniakiewicz*, German Debate on the Future of European Integration (After the Treaty of Maastricht)
- Wiesław Malecki*, Wilhelm von Humboldt. Between Antisemitism and Judeophobia
- Piotr Tomczyk*, The Law for the Protection of German Blood and German Honour – Genesis and Judicature
- Jan Wnęk*, Polish Reception of German Pedagogical Thought in the First Half of the 19th Century
- Barbara Kobzarska-Bar*, Values and Interests in the Foreign Policy of United Germany
- Izabela Janicka*, A Wave of Political Radicalism in Germany
- Marek Andrzejewski*, Sport and Politics. The Olympic Medals of German Athletes (1896-2012)
- Olaf Bergmann*, „Prosto z mostu” on the Jewish Issue in the Third Reich
- Polemics and Debates
- Book Reviews